1855. TWEE EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 17.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ1.60, buiten Assen franco per post ƒ 1,75.

WOENSDAG 28 FEBRUARIJ

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

Achtervolgens artikel 3 van het Koninklijk besluit d.d. 6 Januarij 1831 no. 68 (Staatsblad no. 2), heeft Zijne Excellentie de Minister van Finantiën, bij resolutie van den 23 Feb. l.l., no. 55 bepaald, dat de loten der 225e Staats-Loterij, gedurende de vierde week der trekking van de vijfde of laatste klasse, beginnende op dingsdag den 27 Feb. 1855, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten, tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

Bij Verkoop:

Geheele	loten	ƒ 90,00
Halve	„	- 45,00
Vijfde	„	- 18,00
Tiende	„	- 9,00
Twintigste	„	- 4,50

Wordende den belanghebbenden bij deze herinnerd, dat, bij het aangehaalde artikel van voornoemd besluit, uitdrukkelijk is vastgesteld, dat de Collecteurs, Splitters en Debitanten gehouden zijn, om zich naar die prijsbepaling te regelen en dezelve gedurig ter inzage voor het publiek beschikbaar te hebben.

Assen, den 26 Feb. 1855.

De Commissaris des Konings in de Provincie Drenthe,
DE VOS VAN STEENWIJK.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie Drenthe verwittigt de belanghebbenden in dit gewest, dat op den 12 Maart aanstaande, des middags ten 12 ure, door de Hoofd-administratien van het 1e, 2e, 3e en 4e Regiment Dragonders en van het Regiment Jagers te Paard, respectivelijk te *Zutphen, 's Gravenhage, Haarlem, Deventer en Tilburg* verblijf houdende, alsmede door de Hoofd-administratie van de Regimenten Veld- en Rijdende artillerie, respectivelijk te *Utrecht* en *Leijden* gevestigd, zal worden overgegaan tot de aanbesteding van *Remontpaarden*, gezamenlijk ten getale van 576 ten dienste van gezegde korpsen, waarvan voor:

het 1e	Regiment	Dragonders	46
„ 2e	„	„	40
„ 3e	„	„	29
„ 4e	„	„	24
„	„	Jagers te Paard	201
„	„	Veld-artillerie	212
en „	„	Rijdende-artill.	24 stuks.

Zoomede dat de aanbesteding bij gezegde korpsen *niet* bij loten of partijen zal geschieden, maar voor het getal *in ééns* voor ieder korps, zooals hier boven opgegeven.

De voorwaarden van aanbesteding voor de gegadigden liggen ter lezing in de bureaux van de kwartiermeesters der korpsen, bij het Departement van Oorlog te 's Gravenhage en in het locaal der Provinciale Griffie van Drenthe, te Assen.

ASSEN, 23 Februarij 1855.

De Commissaris des Konings voornoemd;
Bij deszelfs afwezigheid.
Het Lid van Gedeputeerde Staten,
H. H. A. SLUIS.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie Drenthe

Brengen ter kennis van de Besturen en Ingezetenen der belanghebbende gemeenten in deze Provincie, dat, blijkens ontvangene kennisgeving van Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie Overijssel, door den Gemeenteraad van Oldemarkt, onder hoogere goedkeuring, is besloten tot het instellen aldaar van de navolgende jaarlijksche veemarkten, als:

a. op alle donderdagen van de maand April en op de twee eerst daarop volgende donderdagen in de maand Mei;
b. op de twee laatste donderdagen van de maand October;
c. op de twee eerste donderdagen van de maand November.

Zullende, wanneer bij de bedoelde Besturen of Ingezetenen daartegen bezwaren mogten bestaan, en zij er belang in stellen, dat daarop worde gelet, die bezwaren vóór den 10 Maart aanstaande aan dit Collegie schriftelijk moeten worden medegedeeld.

ASSEN, den 21 Februarij 1855.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
De Voorzitter, H. H. A. SLUIS.
De Griffier, W. H. HOFSTEDE.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

26 *Feb.*

De Czaar heeft aan Sardinie den oorlog verklaard.

In eene circulaire, door Graaf Nesselrode aan de Russische diplomatie gezonden, wordt gezegd:

„De Keizer gelooft, dat het gedrag van Sardinie algemeen zal worden afgekeurd. Hoe kan dat Rijk, in vrede levende met Rusland, een leger tegen Rusland zenden? Dat is schending der gebruiken van het Volkeren-regt, maar de Keizer zal dit niet volgen. Hij verklaart derhalve aan Sardinie den oorlog, en stelt het verantwoordelijk voor vijandelijkheden, begonnen op het oogenblik, dat men onderhandelen wil over den vrede, en terwijl andere Staten van Midden-Europa eene loffelijke neutraliteit in acht nemen. Sardinie strijdt niet voor de Christenheid, maar voor Engeland, en het is voor zijne eer te wenschen, dat zijne troepen niet met Engelsch goud worden betaald. Sardiniesch eigendom zal in Rusland worden geëerbiedigd, de persoonlijke vrijheid is gewaarborgd en Sardiniërs kunnen hier leven in veiligheid en onder de bescherming der wetten, maar de Sardinische vlag heeft de regten der neutralen verloren en binnen zekeren termijn moeten de Sardinische schepen de Russische havens verlaten. Aan de Sardinische Consuls is de akte van erkenning ingetrokken en onze Consuls te Nizza en Genua hebben hunne betrekkingen met de Sardinische Regering afgebroken."

De overige Staten van Italie, zegt een Fransch schrijver, hebben geenszins met onverschilligheid kennis genomen van de overeenkomst, waarbij Piemont is toegetreden tot het alliantie-tractaat, dat den 10den April te Londen, tusschen Frankrijk en Groot-Brittannie, gesloten is. Dit verwondert ons niet. Door deze overeenkomst te teekenen heeft Piemont zijne buitenlandsche politiek eenigermate gelijk gemaakt aan die zijner beide bondgenooten, maar het heeft toch ook hunne welwillende gezindheid verzekerd. Het kabinet van Turyn staat nu niet meer op zich zelf, en als het regtmatige hervormingen zal willen ondernemen, zal het kunnen rekenen op de medewerking, of ten minste op de sympathie, der kabinetten van Parijs en Londen. Sedert de revolutie van 1848 heeft Piemont een afzonderlijke plaats onder de Italiaansche Staten ingenomen. Ondanks de hinderpalen van allerlei aard, is het er in geslaagd zich een bestuur te geven, gegrond op geregelde en vrije instellingen; en zijn monarchaal gouvernement, gesteund door de beide kamers van zijn Parlement, heeft getoond, dat het in de moeijelijkste omstandigheden èn moed èn geestkracht bezat. Het gouvernement van Piemont is tegenwoordig de troost en de hoop der gematigde liberale partijen in geheel Italie, en het voorwerp van den bijzonderen haat van alle revolutionaire partijen, welke overigens hare kleur of oorsprong zij. Maar te gelijker tijd boezemt het ook levendige ongerustheid in aan de naburige regeringen, die niet zonder reden den invloed vreezen der piemonteesche pers en tribune op hare volken, die nog bewogen worden door de herineringen der laatste staatkundige woelingen. Wat het gouvernement van Piemont versterkt, moet dus de bezorgdheid der overige Italiaansche gouvernementen gaande maken. Dit geldt vooral, hoewel om verschillende redenen, van de hoogepriesterlijke regering van Rome en van de regering der beide Sicilien.

Het hof van Rome is sedert verscheidene jaren in eene hevige worsteling met Piemont; 's Konings regering heeft in sommige deelen van het burgerlijk wetboek der kerk veranderingen willen aanbrengen, die haar voorkwamen, het gevolg te zijn der nieuwe politieke Constitutie des lands. Het hof van Rome heeft die afgekeurd; het gouvernement is op den ingeslagen weg voortgegaan. Rome heeft geprotesteerd en gedreigd de buitengemeen strenge maatregelen te baat te nemen, waarvan het in zijne wijsheid slechts in zeer zeldzame gevallen zich bedient. Rome rekende hierbij, daaraan behoeft men niet te twijfelen, op de ondersteuning van Oostenrijk, dat er belang bij had, het tegen de plannen van Piemont te steunen, in zijne hoedanigheid van Catholieke mogendheid en om de noodzakelijkheid, van zijn eigen invloed in Italie te verdedigen; maar nu Piemont de bondgenoot van Engeland en Faankrijk, en bijgevolg ook van Oostenrijk geworden is, heeft Rome eene geheel andere gezindheid van het Weener hof te wachten. Men zegt zelfs, dat dit hof reeds bij voorbaat heeft doen zien, welke wijzigingen zij voornemens is in hare politiek in te voeren, en dat het bijzonder het hof van Rome geraden heeft met gematigdheid tegenover het kabinet van Turyn te werk te gaan. De Fransche regering, zegt men, heeft in denzelfden geest gesproken. Deze verzoenende invloed der kabinetten van Weenen en Parijs zou een eerste gevolg zijn der toetreding van Piemont tot het verbond van Engeland en Frankrijk.

Zie hier het tweede: het hof der beide Siciliën, kennis bekomen hebbende van de overeenkomst van Turyn (van 10 Jan.) heeft weldra bemerkt, dat die overeenkomst onmiddelijk Piemont wezenlijke voordeelen aanbrengt, buiten en behalve die, welke Piemont er nog uit zou kunnen trekken, op den dag dat de vrede hersteld wordt. Napels en Turyn zoeken elkander op het punt van invloed vooruit te streven; wat den een voordeel aanbrengt is den ander tot nadeel. Het hof van Napels heeft zich eenigermate verontrust en ernstig naar de middelen omgezien, om het verloren terrein te herwinnen; het werd er dringend toe aangezocht door het hof van Weenen,

Te Weenen vreest men den invloed van Turijn op Italie; men geeft de voorkeur aan dien van Napels, omdat men de politiek van Napels bemint, die men zoo dikwijls ondersteund heeft en des noods nog zou ondersteunen. Het Weener hof heeft een zeer eenvoudig middel aangewezen. Piemont is toegetreden tot het verbond tusschen Engeland en Frankrijk; dat Napels hetzelfde doe; de weg staat voor alle Europeesche Mogendheden open, en het verbond met Beide Siciliën zal even gaarne worden ontvangen als dat met Piemont. Dat de Koning der Beide Siciliën zich, even als de Koning van Piemont, verbindt, ook naar de met gemeen overleg erkende behoeften, eene genoegzame magt te onderhouden en ten oorlog te voeren. Piemont heeft zich verbonden een contingent van 15 à 20.000 man te leveren; dat het Koningrijk Napels een contingent beloove van 25 à 30.000 man. Terwijl het hof van Napels deze raadgeving van het Weener hof ontving, werd het dringend aangezocht door Engeland en Frankrijk, die met gezag het voorbeeld deden gelden, door Piemont aan gansch Italie gegeven. Het hof van Napels heeft dus op dit oogenblik een besluit te nemen van het grootste gewigt, en Koning Ferdinand heeft de vraag in den ministerraad gebragt, welken hij te Caserte heeft vereenigd met verscheidene aanzienlijke personen, wier ondervinding en heldere zienswijze tot aanbeveling strekken.

Gelijk wel te vermoeden was, heeft de adhesie tot het verbond hare aanhangers en bestrijders gehad, de eersten deden de evengemelde beschouwingen gelden en de gevaren der afzondering uitkomen. Zij vestigden ook de aandacht op den goeden staat van het Napolitaansche leger, dat onder de muren van Sebastopol een bloeddoop zou ontvangen, waarvan het later ten zeerste partij zou trekken tegen de vijanden des Konings. Dit leger is meer dan 80,000 man sterk; zonder moeite zou het een contingent van 25,000 man kunnen leveren.

De bestrijders van het verbond beriepen zich op bijzondere beschouwingen, ontleend aan den geheel eigenaardigen toestand des rijks. Het is waar, het leger is goed en talrijk, maar het is naauwelijks toereikend ter verdediging des Konings, wiens gezag bestendig door de revolutionaire agenten van alle landen bedreigd wordt. Wat de regering des Konings voegt, dat is de neutraliteit, want alleen de neutraliteit zal hem toelaten met den besten uitslag in de politiek van de laatste jaren te volharden. Het koningrijk Napels is, dank zij die politiek, gelukkig en zonder schokken door de crisis gekomen, die geheel Europa in verwarring gebragt en Italie ondersteboven geworpen heeft. Men heeft ook gewezen op de persoonlijke vriendschapsbetrekkingen, die Koning Ferdinand en Keizer Nicolaas verbinden. „Deze vriendschap, schrijft men, is ontstaan in familiebetrekkingen, welke beide Vorsten even dierbaar zijn. De Keizerin van Rusland, sedert lang door eene gevaarlijke ziekte aangetast, was te Palermo een voor hare gezondheid gunstige klimaat gaan zoeken (in 1845); Koning Ferdinand droeg voor haar de grootste zorg, en Keizer Nicolaas begaf zich (in 1846) naar Napels, om hem daarvoor zijn dank te betuigen. Om de herinnering aan deze betrekkingen te bewaren, heeft Koning Ferdinand voor een der deuren van zijn paleis twee groepen paarden en slaven, geschenken van Keizer Nicolaas, doen plaatsen, waarop men de woorden *Fidissimæ perpetuaeque amicitiæ pignus* (*onderpand van de getrouwste en eeuwigdurende vriendschap*) heeft gegraveerd. Een ieder kent den afkeer des Konings voor al wat hem het stelsel van neutraliteit zou doen verlaten; men gelooft evenwel, dat het staatkundig verstand de overhand zal krijgen en dat de regering tot het verbond zal overgaan."

De diplomatie geeft ons niets nieuws. Aan voorbereidende conferentien tot het groote werk des vredes is geen gebrek. Men schrijft en spreekt zelfs tot in den nacht, en daardoor werden te Weenen, het vrolijke Weenen, waar pleisier vóór alles gaat, partijen afgezegd. Maar wat wil men? Ja, daarop weet, tot nu toe, niemand antwoord te geven. Dat nog meer Europeesche Staten tot het Westersch verbond zullen toetreden, wordt van verschillende zijden beweerd, en zij wachten allen op den loop der Weener conferentien. *Wachten* doen zij gaarne — dat is zeker. Tijd geeft raad, en er kunnen zeer onverwachte dingen gebeuren, die aan de kwestie eene geheel andere gedaante geven.

Ook Nederland zal zich eindelijk met het Westen vereenigen tegen Rusland is eene dikwerf gehoorde profetie, eene profetie, die zich grondt op de *noodzakelijkheid*. Men begrijpt dat Neêrland's *belang* die partij zal doen verkiezen. Zeker is het, dat ons Rijk, bepaaldelijk gevraagd door een der oorlogvoerende partijen, in eene allermoeijelijkste positie zou geraken. *Gelukkig echter is die vraag tot heden niet geschied*, en voorzigtig zal het zijn van onze dagblad-pers, als zij zich niet al te veel bezig houdt met iets, dat nog niet is gebeurd. De voorliefde van dezen en genen voor de eene of andere partij openbaart zich niet altijd op verstandige wijze, en de diplomatie heeft steeds het oor open voor 't geen de volks-opinie, zij het ook ongeroepen, verklapt. In ons Land zijn ook in die zaak geheel verschillende meeningen. Dit blijkt reeds meer en krachtiger dan wel wenschelijk is. In brochures en dagbladen meenen sommigen van hunne sympatie blijk te moeten geven. Mogten zij toch bedenken, dat hun woord en hunne pen veel kwaad kan doen, terwijl hunne wezenlijke kracht, als individus, zeer luttel is, en welligt niet in staat, om een greintje van het onheil, dat zij berokkenden, te herstellen.

Wij gelooven zelfs niet, dat het wenschelijk is, zoo als velen beweren, dat de Regering in de Kamer over deze zaak worde geïnterpelleerd. Onze Minister van Buitenlandsche Zaken zou, als dat noodig was, niet wachten op zoodanige interpellatie. Hij zou immers, als de groote vraag van het Westen was gedaan, geen antwoord geven, zonder zich van de meening van de volksvertegenwoordigers te vergewissen. Dat is geene zaak, die een Minister afdoet à son bon plaisir. Maar als de vertegenwoordiging hem vraagt en hij antwoordt, dan luistert geheel Europa, en in dat antwoord wordt welligt door geen twee hetzelfde gelezen en hetzelfde vermoed.

Meer over de diplomatie van den dag op dit oogenblik niet. Velen, dit meenen wij nog te moeten mededeelen, hebben weer moed op vrede, ja, er zijn die gelooven, dat Europa op 't onverwachts met de blijde boodschap, vrede! kan worden verrast. Wij zien echter nog altijd de toekomst donker tegen, ofschoon wij ook gaarne erkennen, dat wij aan den horizon iets bespeuren, dat de voorbode kan zijn van eene blijde morgenschemering. En waarop gronden wij die verschijning? Op den tegenwoordigen toestand van Engeland, op de taal van Palmerston. Beiden profeteren op dit oogenblik iets goeds, en als wij daarop niet meer vertrouwen stellen, is het, omdat wij in Palmerston's woorden de drang van het oogenblik hooren spreken, omdat wij niet gelooven, dat hij *waarlijk* vredezoekend is.

Hopen wij het beste!

Het Engelsch Ministerie verkeert in zeer bouwvalligen staat. Men wil en kan niet met en niet zonder Palmerston. Voor sommigen doet hij te veel voor anderen niet genoeg. Russell, die van rol verwisselde en nu vredes-apostel is, zou teruggeroepen zijn uit Berlijn. Waarom? Onbekend. Maar geen goed teeken! Welligt moet hij het wankelend kabinet stutten. Men spreekt van het oprigten eener nationale vereeniging tegen de Engelsche arristocratie, van het terugroepen van Raglan, het bedanken van andere hooggeplaatste personen en van — een *coup d'état!* uit te voeren door Palmerston, onder bescherming, zoo noodig, van Louis Napoleon!

Palmerston, zoo tamelijk alleen staande, ziet echter één tot hem naderen, en wie is dat?

De *Times!*

Gaat de Keizer van Frankrijk naar de Krim?

Wij kunnen daarop nog geen bepaald antwoord geven, en onze twijfel was dus niet ongegrond.

Te Parijs zegt men: „hij kan wel gaan en ook wel niet," en dat is de verstandigste taal, die in deze dagen over vele zaken wordt gehoord.

't Zal ons niet verwonderen als hij gaat, avontuurlijk als hij is — 't zal ons niet bevreemden als hij te huis blijft — gewigtig en gevaarlijk zelfs als de togt is.

Volgens sommigen zou Generaal Niel, die Sebastopol steeds bekijkt, aan den Keizer hebben geschreven, dat de vesting nog in geen vier weken kon genomen worden, en anderen verzekeren, dat Koningin Victoria, aan haren keizerlijken bondgenoot te kennen zou hebben gegeven, dat Sebastopol in 't geheel niet genomen moest worden, gesteld dat men er kans toe zag. Eene verovering der stad was gewis een onoverkomelijke hinderpaal tot het sluiten van den vrede.

Heeft Koningin Victoria dit geschreven en gemeend, dan is zij wel wat laat tot die wijsheid gekomen, maar beter laat dan nooit. Of zijn de druiven in de Krim zuur?

Anderen fluisteren, dat Napoleon's Gemalin zeer tegen de reis is, en gaat de Keizer toch, meê wil tot Constantinopel. Zij vertellen verder, dat Napoleon de tent al ingepakt heeft waarin zijn Oom op het oorlogsveld woonde, alsmede de bekende *verrekijker*, om Sebastopol — uit de verte te zien. 't Is zeker in de Krim een zeer nuttig instrument.

Alle moeite, in de Spaansche Wetgevende Vergadering aangewend, om voor elken burger vrijheid van godsdienst te verkrijgen, was te vergeefs, maar er is toch taal gesproken, die door het geheele land klinken en menigeen treffen zal, en waarvan de herinnering ter zijner tijd gewis gezegende vruchten zal dragen.

Wij hebben met een enkel woord daarvan gesproken en belooid, er meer van te zeggen. 't Is daarom, dat wij heden deze hoogstbelangrijke aangelegenheid eenigzins uitvoeriger bespreken.

Onder de sprekers, die voor de vrijheid van godsdienst in de bres traden, bekleedde de heer Corradi eene voorname plaats. En hij vroeg toch waarlijk niet te veel, als hij dit vroeg:

„Spaansche burgers kunnen om hunne godsdienstige gevoelens en geloofsbelijdenis niet bemoeijelijkt worden. Bovendien waarborgt de constitutie aan de vreemdelingen de uitoefening van hunnen godsdienst, mits zij zich gedragen overeenkomstig de wetten van den Staat."

En hooren wij nu, wat die Spanjaard zeide tot verdediging van dat voorstel:

„Ik ben Catholijk en zou voor mijne godsdienst doen, wat ik steeds bereid was te doen voor mijn politiek geloof.

„Ik ben voor de vrijheid van geloof zoowel als voor vrijheid van staatkundige gevoelens.

„Men roept: geene vrijheid van godsdienst, want Spanje moet één zijn. Godsdienstvrijheid zou verdeeldheid geven.

„Maar dat woord *eenheid* beteekent niets anders, dan *onverdraagzaamheid*.

(Deze verklaring deed een luid bravo opgaan van de linkerzijde.)

„Onverdraagzaamheid in het godsdienstige was de oorzaak van al onze rampen, van al onze vernederingen — die onverdraagzaamheid riep het absolutismus in 't leven — en ik verklaar het ten aanhoore der Natie en met den meesten klem: onverdraagzaamheid en despotismus zijn één in beginsel.

„Wie schiep onder alle standen der Maatschappij privilegiën?

„De onverdraagzaamheid in het godsdienstige.

„Wie was de moeder van het monopolie in de nijverheid?

„De onverdraagzaamheid in 't godsdienstige.

„Wie riep de geestelijke doodehand in 't leven en gaf daardoor den doodsteek aan Spanje's handel?

„De godsdienst-onverdraagzaamheid.

„Maar zij deed nog meer!

„Zij onteerde ons in de oogen van Europa en zij doet ons als onbekwaam beschouwen, om met de Volkeren den grooten heirweg der beschaving op te gaan.

„En, mijne heeren! herinnert u vooral, wat men, twee jaren geleden te Londen, ja, in geheel Europa van ons zeide, toen buiten een onzer poorten het lijk van een Engelschen Protestant werd in de aarde gestopt als een *doode hond!*"

Ontzettend was de indruk, door die woorden op de vergadering teweeg gebragt, en men ziet er uit, dat zich ieder in Spanje niet meer zou leenen tot inkwisiteur.

De heer Corradi rekende echter zijne taak nog niet volbragt. Hij wees verder nog aan, dat in alle Landen, zelfs in Rusland en Turkije, in zekere mate godsdienst-verdraagzaamheid bestaat, en eindigde aldus:

„Ik smeek u, in naam der Spaansche eer, in naam der beschaving, om de schandvlek der onverdraagzaamheid van het voorhoofd der Natie te wisschen.

„Gij wilt een nieuw regerings-systeem — wel nu — denk er dan aan, dat de ellende en de misbruiken van het oude stelsel nooit zullen verdwijnen, als gij de onverdraagzaamheid niet hebt uitgeroeid."

Het voorstel des heeren Corradi werd verworpen met 132 tegen 115 stemmen, maar de woorden, waarin hij het kleedde — de krachtige taal, waarmede hij het verdedigde — het verwijt, dat hij liet hooren — de ernstige waarschuwingen, die door de raadzaal klonken, zullen vernomen worden in de geheele Spaansche Monarchie, ja, door de geheele wereld, en het zal vruchten dragen, die het den heer Corradi dubbel zullen vergoeden, dat de meerderheid van de vertegenwoordigers zijns Volks doof bleef voor zijne klagt en voor zijn raad.

Doof? Neen, het is wel goed verstaan en 't heeft in menig hart weerklank gevonden, maar de vrees beheerschte bijna aller gemoederen. „Vrijheid van godsdienst zal Spanje's *ongeluk* worden," — dat is het geloof der *Roomsch-Catholijke* Spanjaarden. Dat zou wel niet waar zijn, maar vrijheid van godsdienst zou Spanje's Roomsch-Catholijke eenheid gewis schaden, als men ten minste wil, dat die *alle* Spanjaarden zal omvatten. 't Zou daarvoor zeker ruilen meerdere welvaart en beschaving, en zou zelfs strekken tot veredeling van de Roomsch-Catholijke godsdienst zelve, maar wat beteekent dat voor de heerschzucht van de ultramontaansche geestelijkheid? Als het haar maar wél gaat en zij in ruimte en overvloed leeft — de leeken mogen bidden!

De vergadering heeft besloten, om de discussien over de godsdienstvrijheid te schorsen, tot dat de belangrijke kwestie over de nationale schuld zal zijn afgehandeld.

Ook in de Sardinische Kamer is de godsdienst weder het onderwerp geweest van levendige beraadslagingen, en wel naar aanleiding van het wets-ontwerp, 't welk de opheffing van een aantal kloosters en benadering van kloostergoederen ten doel heeft.

Daar was het de heer Foresta, die eene hoogst merkwaardige redevoering hield.

„Vroeger — zeide hij — bewezen de kloosters goede diensten aan de menschheid, maar in onze dagen zijn ze overbodig, ja, strijdig met de eischen des tijds. En het is ook niet te dulden, dat Rome *onderdanen*, gehoorzame onderdanen heeft, in landen, die niet aan Rome behooren. En mogten tengevolge dezer wet, de Bisschoppen bij kerkelijke plegtigheden geen *gouden* kruis meer kunnen dragen — bedenkt, dat de wereld werd gered door een *houten kruis!*"

Treffend gezegde; Hoe schetst het met een enkel beeld den Heiland der wereld, die in eenvoud met zijne visschers het land doortrok, goeddoende aan alle menschen, en na menigen moeijelijken dag, des nachts geen plaatsje vindende, om het hoofd in rust neder te leggen, en de kerkvoogden van Rome's kerk in onzen tijd, die zich dienaren van den man van smarte noemen en zich kleeden in purper, zich in weelde baden en genieten het vette der aarde!

Zulke woorden gaan tot het hart en worden daar weggelegd tot bekwamer tijd. Geen votum, door menschelijke vrees of heerschzucht uitgebragt, zal die uit het geheugen wisschen, en eens, misschien spoediger dan men vermoedt, zal uit duizende monden klinken, wat nu nog weinigen durfden zeggen in Spanje's raadzaal.

„Dat de kloosters niet van onzen tijd zijn — vervolgde de heer Foresta — bewijst het eiland Sardinie. De bodem is daar bedekt met die instellingen, en waar vindt men meer onbebouwde streken! Zoo is het ook in Napels, Spanje, aan den Rijn, in Zwitserland. Maar de Paus zal zijne goedkeuring aan de opheffing der kloosters niet geven, roept men; 't zij zoo. De Paus is echter niet vrij in zijne meening, want hij staat onder den invloed eener partij, die zich noemt de ware verdedigster van 't geloof en die handelt geheel in strijd met de godsdienst eener partij, wier gedrag men heeft leeren waardeeren in Engeland, Duitschland, Frankrijk en — *Nederland.*"

Welk een waar woord tot ons komende uit Sardinie! Mogt het hier maar goed worden verstaan! Hier, waar de ultramontaansche partij met zoo groote aanmatiging haar hoofd verheft en waar het eene klooster na het andere verrijst! Als Nederlanders hunne stem verheffen tegen die toenemende aanmatiging van het ultramontanisme, worden zij niet geloofd. Als afgevaardigden, b.v. de heeren van Heiden Reinestein, van Lijnden, de Brauw enz. in de Kamer die aanmatiging ter sprake brengen, dan roept men hen van de R. Catholijke zijde toe: „gij moest die zaken niet aanroeren!" en zij zien zich door andere Protestantsche leden, wier leus *verdraagzaamheid* is, verlaten.

De tijd zal die zoogenaamde „onverdraagzamen" regtvaardigen, als de onverschilligen van heden jammeren over de heerschzucht van Rome, waaronder zij zelve dan misschien gebukt gaan.

Dat de geschiedenis onzes tijds toch niet een gesloten boek zij voor de afgevaardigden, wier mandaat geteekend is door het Protestantsche Nederland!

De berigten uit de Krim luiden gunstiger dan voor eenige dagen. Het weder is er mooi. Wanneer was het weder zoo zacht? vraagt welligt deze of gene, gedachtig aan de koude dagen, die wij onlangs beleefden. Dit is moeijelijk te zeggen, want zijn de berigten uit de Krim aangaande de feiten zoo tegenstrijdig, de datums zijn gewoonlijk nog erger in de war, behalve die van Mentschikoff. Deze krijgsman heeft altijd een goede almanak.

Levensmiddelen en deksel komen nu, volgens de Engelsche en Fransche dagbladen, in overvloed te Balaclava aan, en het Engelsche leger is daarvan zóó opgefrischt, dat als in een oogwenk, 10.000 man uit het hospitaal stapten en zich strijdvaardig tegenover de Russen plaatsten.

Aangaande de Russische Magt berigt men het volgende:

Prins Mentschikoff beschikt, behalve over de bezetting van Sebastopol en eenige reserve-bataillons, nog over vijf divisiën, elk ten minste van 16 bataillons.

Tot de algemeene wapening worden opgeroepen alle standen, uitgezonderd zij, die van den krijgsdienst zijn vrijgesteld (de Mennonieten en Joden.) Elk gouvernement levert 23 man per 1000 zielen. Het korps wordt in drushmen verdeeld, waarvan elke drushme bestaat uit 19 officieren enz. 6 oudere en 74 jongere uwjadricks (bewaarders van orde), in het geheel 1018 man, met geneeskundigen, schrijvers, wapensmeden enz., 51 man, en de trein, benevens 33 paarden. De rekruten mogen niet jonger dan 20 — niet ouder dan 45 jaren zijn, en de adel moet zijne rekruten voor 9 maanden met proviand voorzien.

Te Petersburg zijn van de Chineesche grenzen 3000 Kirgisen aangekomen, gewapend met pijl en boog en bestemd voor versterking der krijgsmagt in Finland.

Voorts zal het garnizoen van Riga op 40000 man gebragt worden, terwijl ook Reval een sterk garnizoen zal ontvangen, en men voornemens is een kordon daar te stellen langs de kusten van Riga tot Polangen, om eene mogelijke ontscheping te beletten.

Nopens de plannen van het Westen in de Oostzee verneemt men, dat Engeland 150 reusachtige schroef-stoombooten zal gereed maken, waarbij Frankrijk 50 booten zal voegen, met welligt 100.000 man, ten einde den oorlog over te brengen in 't hart van Rusland.

In 't hart van Rusland? Met 100.000 man? O schrandere dagblad-schrijvers! 't Zou immers slechts een handvol mannen zijn, tegenover den Monarch, die het geheele Russische rijk opriep!

Maar 't papier is geduldig en vele lezers zijn zeer goed-geloovig.

Wij eindigen ons bezoek in Rusland en de Krim met de mededeeling van eene zeer gewigtige tijding.

De Russen zouden de Turken hebben aangevallen bij Eupatoria, en wel met 40.000 man, doch met bloedig verlies, zijn teruggeslagen.

't Zou een hoogstbelangrijk wapenfeit zijn. Toen wij het de eerste keer lazen, stelden wij het onder de praatjes van den dag, maar het geloof daaraan wordt door eene herhaalde mededeeling versterkt.

27 *Feb.*

Het gewigtigste nieuws, dat de post van heden aanbrengt, is, dat het lord Palmerston is gelukt, het Engelsche Ministerie weder voltallig te maken; aan lord Russell, die thans op reis is naar Berlijn en Weenen, is de portefeuille van Kolonien aangeboden, die hij heeft aangenomen; hij zal echter, alvorens zijne functien in het Ministerie te hervatten, zijne tegenwoordige zending volbrengen. Russell heeft in een adres tot zijne kiezers gezegd, dat deze zending op een eervol einde van den tegenwoordigen oorlog doet hopen. Mogt deze hoop verwezenlijkt worden.

Den 24 Feb. hield men de reis van Keizer Napoleon te Parijs weder voor zoo goed als zeker; alleen omtrent den tijd van vertrek zijn de berigten verschillend; sommigen meenen, dat de keizer den 28 Feb., anderen dat hij in het laatst van de eerste helft van Maart zou vertrekken. Van alle kanten wordt den Keizer de reis afgeraden, maar, zooals gewoonlijk, wanneer hij eenmaal een besluit genomen heeft, is weinig in staat, hem daarvan af te brengen.

Tot 20 dezer was er voor Sebastopol niets van belang voorgevallen.

Wij hebben boven berigt dat de Russen vruchteloos Eupatoria zouden hebben aangevallen. De Fransche *Moniteur* van gisteren en eene dépêche van lord Raglan bevestigen deze tijding. De Turken hebben bij die gelegenheid op 40.000 Russen onder Liprandi, eene overwinning behaald. Na een gevecht van vier uren waren de aanvallers tot den terugtogt genoodzaakt. Soliman-pacha, generaal der Egyptische troepen, is gesneuveld. Volgens de *Express*, die dezelfde dépêche uit Bucharest bevat, werd bedoeld gevecht den 17 geleverd, en streden de Russen met 20.000 man infanterie, 6000 man kavalerie en 70 stukken geschut. De stoomschepen zouden houwitsers geworpen hebben onder de aanvallers. Omer-pacha zelf voerde de Turken aan; slechts 150 man van deze moeten zijn buiten gevecht gesteld, terwijl het verlies der Russen op 500 man wordt geschat. Groote massas Russische kavalerie en artillerie waren om Eupatoria vereenigd.

Brieven uit de Krim gewagen van eene warme weêrsgesteldheid aldaar. De laatste loopgraven waren bijna geheel voltooid: op de Engelsche batterijen moesten echter nog veertig kanonnen geplaatst worden. Stoomoorlogschepen hadden in last gekregen om tot in de zee van Azof door te dringen. Al de te Constantinopel beschikbare troepen zijn naar de Krim vertrokken. De batterijen der hoogten van Inkermann, die de haven van Sebastopol bestrijken, zullen tegen het einde dezer maand voltooid en gewapend zijn.

Twee Russische vlotbatterijen verontrusten de arbeiders aan de vestingwerken van Inkermann. De Franschen hebben aanzienlijke hoeveelheden projektielen ontvangen. Lord Raglan heeft aan elken vreemdeling, zonder onderscheid, den toegang tot de loopgraven verboden.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Een brief uit Weenen meldt, dat de Nederlandsche gezant aldaar den 19 feb eene lange conferentie met den Minister van Buitenlandsche zaken graaf *Buol* gehad heeft, naar men onderstelt, over de toetreding van de Nederlanden tot het tractaat van December. Dat deze mogendheid, dus voegt men er bij, evenmin als Zweden en Denemarken, ongenegen is, om zich aan de Westersche mogendheden aan te sluiten, blijkt onder anderen uit berigten van den Oostenrijkschen gezant te 's Gravenhage den baron *Dobblhof. Handbl.*

— Bij besluit van 25 feb. heeft Z. M. de Koning, met wijziging van het besluit van 26 October 1851, onder anderen, bepaald, dat het doel der Koninklijke Akademie van wetenschappen wordt uitgestrekt tot de bevordering der taal-, letter-, geschiedkundige en wijsgeerige wetenschappen; — en dat het Rijks-subsidie wordt verhoogd tot ƒ 14.000.

— De gemeenschap tusschen Vollenhoven en het eiland Schokland wordt per slede, zelfs met twee paarden bespannen, zonder het minste gevaar onderhouden. Ook de opgezetenen van het eiland Urk begeven zich over het ijsveld, in schier alle rigtingen, naar den vasten wal.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal hebben het onderzoek over het wetsontwerp nopens het onderwijs, voortgezet. In twee afdeelingen is dat onderzoek reeds afgeloopen. Na het houden van dat onderzoek, zullen de afdeelingen in overweging nemen: 1o. het wetsontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal, en 2o. dat betrekkelijk het kanaal van Grave naar den Amer.

— Het bal, dat den 23 Febr. te 's Hage, bij gelegenheid der viering van het verjaarfeest van *Washington*, door Z. Exc. den heer *Belmont*, minister-resident van de Ver. Staten van Noord-Amerika bij het Ned. hof, werd gegeven, was een der rijkste en prachtigste, dat sedert lang in de residentie is gehouden. Het geheele hotel was op schitterende wijze verlicht. Van af den ingang en door al de zalen en vestibules, waren bloem- en potgewassen aangebragt. De rijke zalen waren door honderden waskaarsen verlicht. Op de eerste verdieping van het hotel was eene tafel aangerigt voor de leden der koninklijke familie en in de beneden-salons voor de genoodigden. Aan beide die tafels was een wel bezet orkest geplaatst, dat de schoonste muzijk uitvoerde. Het bal werd vereerd met de tegenwoordigheid van HH. MM. den Koning en de Koningin, HH KK. HH. Prins en Prinses *Frederik*, benevens Z. D. H. den hertog *Bernhard van Saksen Weimar*, met Hoogst. dochter, *Anna*. Tot de genoodigden behoorden de leden van het korps diplomatiek, de Ministers en een aantal andere (omstreeks 300) personen.

— Men zal zich herinneren, dat eenige jaren geleden op het zeestrand, niet ver van de steenen hoofden bij Ter Heyde, is gevonden het lijk van een vreemdeling, die vermoedelijk aan eene wond in den buik was overleden. Thans verneemt men, dat een bedelaars-kolonist, wiens geweten is ontwaakt, de verklaring moet hebben afgelegd, dat hij met een ander bedelaars-kolonist den vreemdeling heeft om het leven gebragt en beroofd.

— De beroemde Deventer koek zal op de tentoonstelling te Parijs vertegenwoordigd worden door een exemplaar, wegende 21 Ned. pd.

— Uit het verslag der commissie van de 2e Kamer op de inlichtingen door den minister gegeven op het adres van den heer *Teenstra* te Ulrum, wegens de slavernij in West-Indië, blijkt, dat de commissie de aangehaalde getuigenissen ter wederlegging der gestelde barbaarsche feiten, in de gegeven omstandigheden, niet ten volle kan aannemen, en dat de reglementen, thans vigerende, te veel willekeur tegenover de slaven toelaten, — waarom de commissie in deze zaak nog niet is gerust gesteld. Het grieft de commissie, dat er bij herhaling in de Kamer van zoodanige barbaarsche behandeling, en zulks in het midden der 19e eeuw, sprake moet zijn, en zij vreest, dat hetgeen een gruwel voor de menschheid is, wel eens een vloek voor Nederland zou kunnen worden, indien zoodanige ijsselijkheden nog langer worden geduld onder de Nederlandsche wet; dat er b.v. immers, indien men het in de dagbladen medegedeelde gelooven mag, enkel te Paramaribo, van den 1 Jan. tot ultimo Dec. 1852, niet minder dan 507 malen, vrouwen zoowel als mannen, meisjes zoowel als knapen, naakt aan de bloedpalen van het geregt zijn opgeheschen en met bullepezen gemarteld, zonder vraag naar schuld of onschuld, — gezwegen van alles wat als huisselijke tuchtiging doorgaat. De commissie betreurt het diep, dat nu nog in landen, die onder het bestuur der Nederlandsche Regering staan, menschen worden gestraft, op zulk eene wijze worden gestraft, als men hier kwalijk een hond zou straffen; dat men hem vast zou binden op eene plank of bank, of op zou hijschen aan een paal, om hem dan in koelen bloede met 50 of 75 bullepees-slagen de huid te verscheuren, en met verontwaardiging over dat, wat reeds in onze West-Indische bezittingen is geschied en niet ongedaan gemaakt kan worden, verlangt de commissie naar den dag, dat geene leden van de kamer meer in de droevige noodzakelijkheid zullen behoeven te verkeeren, om rapporten over zoodanige zaken uit te brengen of aan te hooren. De commissie stelt daarom aan de Kamer voor te besluiten, van dit Verslag een afschrift te doen toekomen aan Zijne Excellentie den Minister van Koloniën onder dankbetuiging voor de gegeven inlichtingen en met kennisgeving van het verlangen, dat de reglementen op de slaven in West-Indië ten spoedigste mogen worden herzien.

— Volgens het *Handbl.*, is bij eene despositie van Z. Exc. den Minister van Finantien de bevoegde autoriteit aangeschreven, om alle klagten, welke omtrent de niet af de niet geregelde ontvangst van Couranten verder mogten ontstaan, met ernst te onderzoeken.

— In het huis van correctie te Hoorn heeft een der gevangenen getracht brand te stichten.

Amsterdam, 23 Feb. Gisteren had het ijs op de Maas voor Rotterdam eene dikte van 28 à 32 n. duimen verkregen. Met vrees ziet men het losgaan der rivieren te gemoet. Uit Goes wordt als eene groote zeldzaamheid gemeld, dat verleden Zaturdag den overtogt aan het Cortgeensche veer door een persoon te voet gedaan is. Wegens den sterken stroom en de groote diepte van het water, kan dit slechts nu en dan in zeer strenge winters geschieden. Op de Nederlandsche rivieren en op den Rijn te Keulen houdt de val van het water aan. In de gesteldheid van het ijs was gisteren (Donderdag) ochtend geene verandering.

Steenwijk, 19 Feb. De besmettelijke longziekte onder het rundvee is hier andermaal, en wel met hevigheid uitgebroken op den stal van den veehouder *K. G.* alwaar alle beesten door de ziekte plotseling zijn aangetast geworden.

's Hertogenbosch, 23 Feb. Het provinciaal geregtshof van Noordbrabant heeft den gewezen jagt-opziener *R. Spierings*, aangeklaagd van moord met voorbedachten rade op zijn ambtgenoot *J. Spannings* schuldig verklaard aan manslag. Het hof heeft aangenomen, dat de voorbedachte rade niet voldoende was bewezen en alzoo verzachtende omstandigheden in aanmerking nemende, heeft het hof hem veroordeeld tot 15 jaar tuchthuisstraf.

Zwartsluis, 24 Feb. De kerkeraad der Herv. gemeente alhier heeft thans weder een beroep uitgebragt op ds. *H. Leusden* te Wijk-aan-Zee.

Groningen, 26 Feb. Heden is alhier overleden de heer *R. G. Rijkens*, sedert jaren onderwijzer ter dezer stede bekend door zijne veelvuldige geschriften voor het Nederlandsche schoolwezen. Als onderwijzer had hij bijzondere groote verdiensten.

— Heden is bij het Provinciaal Geregtshof alhier de zaak behandeld tegen mr *J. E. C. de B. M.*, advocaat te Zwolle, en zulks op het hooger beroep zoo van dezen als van den Officier van Justitie te Groningen. De Procureur-Generaal heeft geconcludeerd, dat het hooger beroep van den beklaagde *niet*, doch wel dat van den Officier van Justitie gegrond worde verklaard, en dat, met vernietiging van het vonnis der Regtbank, de beklaagde in plaats van tot 18 maanden tot drie jaren gevangenisstraf worde veroordeeld. De uitspraak is op heden over acht dagen bepaald. *Pr. Gr. Ct.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Op verzoek van de Fransche regering, zullen voor de Belgische regtbanken vervolgingen ingesteld worden tegen eene te Brussel verschenen brochure, behelzende lasterlijke aantijgingen tegen de chefs van de fransche armee in de Krim en verradende voorts klaarblijkelijk het doel, om de moeijelijkheden, welke de fransche armee daar ondervindt en de geledene verliezen te vergrooten. Sommigen beweren, dat Prins Napoleon voor het geheel of voor een deel schrijver is van deze brochure.

ENGELAND.

Bij de beraadslagingen in het Hoogerhuis is door de regering ten stelligste te kennen gegeven, dat men aan de instelling eener geregelde ligting voor de militie in Engeland denkt. Dit zou eene groote verbetering wezen, en Engeland op dit punt althans op meer gelijken voet brengen met de overige Europesche Staten. — De huurtroepen zijn in dezen tijd geheel buiten den geest der volken, en Engeland behoeft een ander middel, om zijne plaats onder de groote mogendheden ten volle te handhaven.

— Men verneemt, dat lord *Raglan* zijn ontslag heeft gevraagd of zal vragen als opperbevelhebber van het Britsche leger in de Krim.

DUITSCHLAND.

Het wemelt thans in Duitschland van Russische agenten, die geene moeite noch kosten ontzien, om op de openbare meening aldaar, een voor de Russische politiek gunstigen invloed uit te oefenen. Méér dan één Duitsch dagblad hebben zij reeds hiervoor weten te winnen. In Oostenrijk is dit bijzonder met de „*Triester Zeitung*" het geval, dat thans vooor een Russisch dagblad kan gelden.

In de den 22sten dezer gehoudene vereeniging der speciale commissie van de Pruissische Tweede Kamer is het krediet voor oorlog met eene groote meerderheid aangenomen. De commissie heeft vervolgens voorgesteld: 1) een adres aan den Koning, waarin de vrees wordt uitgedrukt van eene isolering en de overtuiging dat eene staatkunde, waaruit die vrees niet kan ontstaan, de eenige waarborg is voor de toekomst van Pruissen, 2) om de voortduring van het krediet, door het gouvernement gevraagd, te verwerpen. Dit tweede voorstel is door de koalitie van de uiterste regter- en uiterste linkerzijden, tegen den zin der gematigde partijen aangenomen.

ITALIE.

De *Shipping and Mercantile Gazette* meldt dat door de stoomboot *Vesuvio*, van Napels naar Liverno, den 17 Febr. te Genua het berigt is aangebragt, dat Cathania door eene aardbeving of eene uitbarsting der Etna, grootendeels verwoest zou zijn.

— De heer *d'Azeglio*, lid van den senaat, oud minister-president in Sardinie, heeft een werkje geschreven, getiteld: *De Sardinische Regering en het hof van Rome*, waarin de beschuldigingen van deloyauteit worden wederlegd, door den pauselijken Stoel tegen het Sardinische bewind ingebragt. De schrijver, die zich ten doel heeft gesteld op „de lasteringen der klerikale partij" te antwoorden, zegt o. a., „Sedert verscheidene eeuwen regeert het hof van Rome over drie millioen menschen, over welke het en het wereldlijk en het geestelijk gezag in hunnen uitgestreksten omvang, uitoefent. Wat heeft Rome met al die menschen gedaan? Het heeft ze geregeerd op eene wijze, die een tijdvak van 4 jaren noodig maakte om zijn gezag te herstellen; het heeft thans twee vreemde legers noodig om dat gezag te ondersteunen, en zal ze wel altijd behoeven om het te handhaven." Het geschrift van den heer *d'Azeglio* zal de aanneming der kloosterwet niet weinig in de hand werken, en op deze wijze zal het pauselijk vermaanschrift zelf, in antwoord waarop de brochure dienen moet, tot de zege der regering op de klerikale oppositie hebben bijgedragen.

ASSEN, 28 Februarij.

Den 22 Feb. j.l. is te 's Gravenhage overleden Jhr. *J. J. Quarles van Ufford*, oud-Secretaris-Generaal van het Departement van marine, ridder der Orde van den Nederl. Leeuw; een tijd lang is de overledene Griffier der Staten van Drenthe geweest.

— De Koning heeft de beroeping goedgekeurd, te Tjummarum op *J. Cannegieter Rz.*, predikant te Foudgum en Raad, uitgebragt.

— Te Westerbork is tot lid van den Gemeente-raad benoemd *G. Timmer*.

— Op den stal van *Evert Meintjes* te Wapserveen is de besmettelijke longziekte uitgebroken, en wel bij twee runderen, waarvan het een overleden en het andere geslagt is. zijne overige 17 runderen zijn door den Rijks veearts *Hubenet* te Dwingelo ingeënt.

— Een berigt uit Oldenzaal van 24 dezer, voorkomende in de *N. R. C.*, meldt het volgende: Uit eene goede bron vernemen wij, dat de zwarigheden omtren de daarstelling van een spoorweg van Harlingen over Zwolle, Almelo en Oldenzaal door het graafschap Bentheim aansluitende te Rheine, zijn uit den weg geruimd en de vereischte concessie tot den aanleg verleend is, zoodat het vooruitzigt bestaat, dat met dit belangrijke werk weldra een aanvang gemaakt zal worden.

— J. l. Maandag is alhier een jongeling van 17 jaren, *J. G.* genaamd, werkzaam op de drukkerij der heeren *v. Gorcum* en Co. gearresteerd. Hij had heimelijk uit het boek dezer heeren eene rekening weten af te schrijven ten laste van een ingezeten alhier, en daarmede een ander jongen, *R. M.* die daarvoor *f* „-25 zou genieten, naar dien ingezeten gezonden, om het geld op te halen; deze kreeg argwaan en gaf der justitie van de zaak kennis. De genoemde jongen is ook in verzekerde bewaring genomen, doch weder op vrije voeten gesteld.

— J. l. Maandag heeft bij de regtbank alhier een getuigenverhoor plaats gehad in de zaak van de Drentsche Veen- en Midden-Kanaal-Maatschappij tegen Jhr. Mr. A. W. *van Holthe van Echten* over stoornis der eerstgemelde in het bezit van het door haar aangekocht deel van het N. en Z. Barger veen.

— Tusschen ingezetenen van Peize is sedert geruimen tijd bij de regtbank ter dezer stede eene procedure aanhangig, waarbij de eischer, ingevolge obligatie, de betaling eener zekere som vordert. De gedaagde ontkende de schuld, en ontkende zelfs de echtheid der handteekening onder de obligatie. Eindelijk is den gedaagde de beslissende eed opgedragen, doch hij heeft dezen niet willen zweren, zoodat het dan toch schijnt, dat hij wel en wettig de gevorderde som schuldig is, terwijl hij de nadeelige gevolgen van zijne handelwijze zal moeten ondervinden. Wij maken van deze zaak met vreugde melding, omdat er uit blijkt, dat, hoe men anders ook moge handelen, bij zeer velen het ontzag voor den eed onwrikbaar is.

— J. l. Zaturdag is te Groningen, in den ouderdom van 64 jaren, overleden de heer *G. Menningh*, Generaal-Majoor en kommandant bij de 3e brigade infanterie, Provinciaal kommandant van Groningen, Friesland en Drenthe.

* **Stads-Kanaal, 24 Feb.** In den nacht van den 23 op den 24 jl. is alhier bij den grutter *Knoppien*, door het verbreken van een klein raampje diefstal gepleegd, in deszelfs grutterij; zonder dat iemand der bewoners daardoor is ontwaakt, moet er eene hoeveelheid boekweiten-meel van p.l. 290½ Ned. ponden zijn ontvreemd, afgewogen in onderscheidene zakjes, welke denkelijk des anderen daags aan winkeliers zouden worden afgeleverd; daar er zich onder de partijen eene grootere zak bevond, die niet door het raam kon, heeft men zich denkelijk bediend van eene daar op de plaats aanwezige groote schaal, om het meel daarmede door het raam te krijgen, welke schaal des morgens bij de ontdekking van den diefstal, achter de behuizinge is teruggevonden.

* **Smilde, 25 Feb.** De armoede is hier groot. Uit een verslag aangaande de diakonie-kas is gebleken, dat men heden slechts eene halve bedeeling konde uitreiken, weshalve, dan ook morgen weder eene buitengewone collecte bijlangs de huizen zal geschieden, opdat men in 't laatst dezer week nog eene halve bedeeling aan de armen en behoeftigen zou kunnen doen.

* Als iets opmerkelijks kunnen we van hier berigten, dat W. *v. d. V.* alhier heeft 5 kinderen, alle zoons, van welke de *vierde* eergisteren even als zijne drie oudere broeders vroeger is vrijgeloot.

* **Oosterwolde, 24 Feb.** Heden had hier 't volgende ongeval, dat betrekkelijk, nog goed is afgeloopen, plaats. De broeder van den knecht van den smid *Heins*, die zijn broer eens voor een paar dagen kwam bezoeken, sliep op den zolder, alwaar een vat met kruit stond. Hiervan doet de jongen een gedeelte in zijn broekzak en komt zoo weer in de werkplaats; en daar springt hem een vonk in den zak, het kruit ontploft, de glazen vliegen wel 30 passen weg, de deur springt uit de hengen, de zolderplanken scheuren, een groot gedeelte van den winkel werd verbrijzeld en de jongen — welk een wonder! — komt er met eene gebrande hand af. Andere ongelukken zijn er niet door veroorzaakt.

Coevorden, 22 Feb. Drie boerenjongens waren hier ter markt geweest, allen uit de gemeente Tweelo, doch van twee onderscheidene gehuchten; twee woonden op het naast bijzijnde. Deze kwamen goed en wel eergisteren avond te huis, doch den derde mogt het niet gelukken zijne woning te bereiken; men vond hem des anderen daags, door de koude omgekomen achter de banderdeur eens anderen boers in het eigen gehucht. Ook verhaalt men ons, dat deze week op een avond twee arme kinderen te Wielen bij een boer kwamen, en om nachtverblijf verzochten, hetgeen deze afsloeg; des morgens was hij de eerste, die de twee ongelukkige armen bevroren achter zijne woning vond. *Handbl.*

* **26 Feb.** Bij de kiesbevoegden alhier circuleert een adres aan Z. M. den Koning, betreffende de wijziging van art. 2 der kieswet, dat voortaan *betaling* in plaats van *aanslag* kiesregt moge geven.

* **Donkerbroek, 23 Feb.** Heden achtermiddag had hier eene harddraverij met paard en arreslede plaats. Acht paarden dongen naar prijs en premie. Eerstgenoemde, zijnde een beldragt, werd gewonnen door *H. Andringa* van Wijnjeterp; en de premie, een gewoon hoofdstel, door W. A. *van der Sluis* van Appelscha. Van alle kanten, zelfs uit Drenthe, waren nieuwsgierigen opgekomen om dit wintervermaak bij te wonen.

* **Winschoten, 25 Feb.** Verleden week had de winter ook hier bijna offers gevraagd. De heer *V.* met zijn rijtuig te O. komende, was eindelijk genoodzaakt dit wegens de sneeuw te laten zitten, en zich met zijn reisgezelschap en zijne paarden, zoo goed dit ging, te redden. Na groote inspanning kwamen ze eindelijk te W. O. bij den landbouwer *B. B.* aan, die hen vriendelijk opnam. Na zich wat verfrischt te hebben, besloot de heer *V.* in eene bodde te gaan zitten, ten einde zich zoo op de geschiktste wijze naar Winschoten te laten transporteren. Men ging dan weder op de sukkel, en kwam eindelijk, na vele malen omgeslagen, weggezakt en weêr opgeraapt te zijn, 's morgens 4 ure te huis, tot groote vreugde der huisgenooten, die hen reeds 's avonds hadden verwacht. De heer dr. *T.*, vernemen we, heeft in dien zelfden nacht een geruimen tijd in den wagen gezeten om zich te beschutten.

* 't Declamatorium door de rederijkerskamer *St. Vitus*, bij den logementhouder *Nies*, woensdag j.l. gehouden, ten einde van de opbrengst de kinderen der armenschool 's morgens boterhammen te kunnen geven, heeft circa *f* 50-„ opgebragt en dus het doel bereikt.

* d'Alom bekende buikspreker *Jansen* zal nimmer weder voorstellingen geven, want hij is verleden week den weg van alle vleesch gegaan, zoo men zegt, van koude en armoede.

* **Makkinga, 21 Feb.** De wed: *Johs. M. Schurer* en eenige liefhebbers van Makkinga en Elsloo hebben heden laten verhardrijden door ongehuwde manspersonen uit de gemeenten Makkinga en Esloo eene prijs van vijftien en eene premie van vijf guldens. Van de 22 rijders, die hierom wedijverden, werd eindelijk de prijs behaald door *Meine Johannes Schurer*, wonende te Esloo, en de premie door *Andries Karsten Hogenberg*, wonende te Makkinga. Tevens dient melding gemaakt te worden van den vluggen rijder *Jakob Jannes Prakken* van Elsloo, die als derde rijder tegen eerstgenoemden *Meine J. Schurer*, driemaal de baan heeft afgelegd, waarvan een rid ten zijnen voordeele uitviel. Dit volksvermaak, door eene talrijke schare bijgewoond en sints eenige jaren hier niet gehouden, is ook des avonds met het meeste genoegen afgeloopen.

* **Staphorst, 26 Feb.** In deze omstreken vormt zich weder een gezelschap landverhuizers. Onder hetzelve bevinden zich zeer gegoede landbouwers. Een van hen heeft zijnen zoon, die daartoe opzettelijk het Engelsch heeft geleerd, reeds voor eenige jaren naar Amerika gezonden om aankoopen van gronden te doen, en de noodige getimmerten daarop te bezorgen, opdat de familie hare nieuwe bezittingen kant en klaar zoude kunnen betrekken. In de jongste tijden komen weder herhaaldelijk gunstige berigten van daar herwaarts.

Meppel, 24 Feb. Wij vernemen met genoegen, dat onderscheidene jongelieden uit den aanzienlijken stand alhier zich vereenigd hebben tot het loffelijk doel om, even als onlangs het kader der schutterij, ten voordeele der mindere volksklasse eene tooneelvoorstelling te geven; zij zijn voornemens op te voeren: „De zintuigen der Hersenen, van Kotsebue, en het Oestermeisje of de verpande krijgslieden, kluchtig blijspel met zang. *Prov. Ov. Ct.*

— Het is verblijdend dat hier in dezen strengen wintertijd, waarin voor velen zoo weinig te verdienen valt, onderscheidene middelen aangewend worden, om de mindere klasse in hare veelvuldige behoeften te hulp te komen; zoo is hier thans door eene Commissie, in overleg met het gemeentebestuur, bij het diaconie-armenhuis eene steenklopperij opgerigt, waar een groot aantal lieden tegen een behoorlijk loon werk kan bekomen; er zijn houten werkplaatsen, in ieder van welke twee personen bezig kunnen zijn, opgeslagen, zoodat de werklieden tegen de guurste koude zijn beschut; heden morgen is dit werk met onderscheidene lieden aangevangen.

* **27 Feb.** Gisteren avond schetste de heer *Jb. de Jonge* Jr. in eene vergadering van het Dep. der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, het doel, de verrigtingen en het uitvloeisel van het hier bestaande oud-diaken gezelschap. Het doel dezer vereeniging is weldoen, en zedelijke en stoffelijke welvaart te verspreiden onder de behoeftigen. Het uitvloeisel daarvan is het patronaat, dat in stilte de armen ondersteunt, hen bezoekt, en door verkoop voor verminderde prijzen van de eerste levensbehoeften den behoeftigen stand te gemoet komt: alsmede, door het bouwen van geschikte en doelmatig ingerigte woningen voor den arbeidenden stand, dezen goedkoop en goed doet wonen enz. De spreker schetste dit alles op eene uitmuntende wijze, zoodat zijne rede met belangstelling werd gehoord, zich ten doel stellende om deze inrigting meerdere bekendheid te doen erlangen, opdat velen hare pogingen zouden ondersteunen, en tot haar als leden zouden toetreden.

INGEZONDEN STUKKEN.

Beschouwingen van Mr. L. OLDENHUIS GRATAMA over den

Strijd tegen den Sterken Drank.

V.

De door ons medegedeelde beginselen hebben de matigheidsgenootschappen doen ontstaan.

In de nieuwe wereld, waar alle maatschappelijke beginselen en behoeften met nieuwe kracht worden onderzocht niet alleen, maar ook voor het praktische vruchtbaar gemaakt, ontstond daarvan het eerste voorbeeld: in 1813 werd te Boston een genootschap opgerigt tegen het misbruik van sterken drank, met vergunning van matig gebruik; — het bleek echter al ras, dat matig gebruik een zoo onzeker iets is en zoo afhankelijk van personen en omstandigheden, dat het als ondoelmatig en geen nut doende te niet ging; in 1826 werd aldaar, in plaats van het te niet gegane, de eerste vereeniging opgerigt, die afschaffing tot regel stelde en volstrekte onthouding voorschreef, om het misbruik met kracht tegen te gaan; — waarmede het dus tevens door de geschiedenis als bewezen mag worden gehouden, dat alle pogingen om het misbruik te keeren, wanneer men het gebruik toelaat, onafdoende zijn. In Noord-Amerika hebben zich, naar het voorbeeld in Boston gegeven, de afschaffingsvereenigingen dadelijk zeer vermenigvuldigd en hebben zij rijke vruchten gedragen; in sommige graafschappen vond men den drank nergens te koop als in de apotheken. Uit New-Bedford hadden van de 186 walvisch-vangers 168 geen drank aan boord, en die DAAROM, let wel! DAAROM met eene lagere assurantie-premie bij de assurantie-maatschappijen volstaan konden. Binnen weinig tijd waren 2 millioen Noord-Amerikanen leden der afschaffings-vereenigingen, en telde men 2000 schepen, die geen drank aan boord hadden. In den staat New-York, waar van 1810—1825 het getal branderijen klom van 591 tot 1129, daalde dat getal, sedert het ontstaan der afschaffings-vereenigingen in 1840, tot op 200, en werd toen met 5/6 der stemmen besloten, om geen drank beneden eene hoeveelheid van 20 Ned. kannen te verkoopen; honderden geestelijken en geneeskundigen werden leden en voorgangers der vereenigingen. In Albany werden de armhuizen lediger, en de regter *Humphreij* verklaarde dat in Massa-chusetts de misdaden op eene treffende wijze verminderden; in de eene helft van de staat Ohio gingen, met dezelfde bevolking en, bij het aanwezen van slechts 6 branderijen, meer dan het dubbel der kinderen ter school als in de andere helft van dien staat, waar 200 branderijen waren. Allerhande matigheids-geschriften, verhandelingen, betoogen en dagbladen kwamen in Amerika over de zaak uit.

Het eerste Matigheidstijdschrift had tot motto: „*het matig gebruik is de afhellende heuvel tot onmatigheid*, en de XVe jaarlijksche Vereenigings-vergadering te New-York nam als spreuk aan: „*het matig drinken vormt het depôt der dronkaards.*"

De geneesheeren en de geestelijken werkten te zamen, en, op allerhande wijzen werd het volk ingelicht en bekend gemaakt met den aard van het kwaad, dat het groote volksonheil over land en staat bragt. De beroemde doctor *Beaumont* in Canada, had de zeldzame gelegenheid, om bij iemand, die overigens gezond was, maar eene uitwendige wond had, die tot den maag doordrong, op te merken, dat, wanneer deze sterken drank gebruikte, de binnenste maagwand onnatuurlijk rood, met bloed opgevuld, en het maagsap troebel werd.

Deze en dergelijke punten werden in tractaatjes, in couranten, in volksredenen, in voorlezingen onophoudelijk ter kennisse van het volk gebragt. In Boston, in Philadelphia, in Charlestown, in New-York werden manifesten van geneesheeren aangeplakt en op allerhande wijzen, zelfs als opschriften van de papieren zakjes der kruideniers-winkels verspreid en onder de menigte gebragt.

In de nieuwe wereld, waar de afschaffings-genootschappen het eerst zijn ontstaan, hebben ze heerlijk gewerkt, trouwens, wat kan men niet verwachten als de geneeskunde en de geestelijkheid de handen ineen slaan?

In eene volgende beschouwing zullen wij eenige verbodswetten op dit punt, als het gevolg van de verbeterde openbare meening over dit onderwerp aldaar, nagaan.

Woord, op het „eenvoudig antwoord" des heeren Drijber.

De oeconoom L. Drijber is wel zeer oeconomisch met zijn antwoord!

Even als de vraag eenvoudig genoemd werd, is het antwoord, voorkomende in de *Prov. Drentsche en Asser Courant* van 24 dezer, ook eenvoudig.

En hoe luidt nu het antwoord? „*De „adspirant oeconomist' wordt verwezen op het in het vorige stuk, „eenige mededeelingen omtrent de grondsoorten," reeds genoemde tijdschrift* „de Star," *uitgegeven van wege de Permanente Commissie der Maatschappij van Weldadigheid, en wel tot pag.* 775, 1e *deel* 2e *stuk, waar ZEd. wel voldoend ingelicht zal worden, omtrent het voor ZEd. onbegrijpelijke in mijne definitie (?!) van* warmteleidend vermogen."

Eenvoudig antwoord! Niet waar?

Wat is ook eenvoudiger, dan te zeggen: *Jan, Piet*, of *Klaas* heeft het ook gezegd, vraag het hun maar, zij zullen u wel inlichting geven.

Zulk een antwoord is niet gevraagd.

Er is betwijfeld, zeer betwijfeld, of de verklaring, die de oeconoom *Drijber* geeft van *warmteleidend vermogen van den grond*, goed kan zijn, en werd hem daarvan inlichting gevraagd.

Bij den meester mag de leerling immers wel inlichting vragen, wanneer hij iets betwijfelt, of iets voor onwaarschijnlijk houdt, wat deze gezegd heeft.

Wat antwoordt de meester? Kijk in „*de Star*."

Dit is voor den leerling niet voldoende. De meester dient te antwoorden: om deze of gene rede is de verklaring, die ik gegeven of overgenomen heb, de juiste. Het antwoord moet niet luiden: Kijk in „*de Star*."

Maar voor den leerling is „*de Star*" niet zigtbaar, zij is voor hem achter dikke en opgepakte wolken verscholen. Hij had dus gaarne uit den mond des meesters de gevraagde inlichting bekomen.

Die inlichting heeft de meester niet gegeven, en opdat ook andere, aan hem, meester, niet meerdere vragen zouden doen, heeft hij in zijn *"eenvoudig antwoord"* aan het slot neêrgezet: *"Andere landbouw-belanghebbenden diene ook het bovenstaande tot narigt."*

Op die wijze kan men zeer gemakkelijk eenen te zwaren last van zijne schouders werpen. Het zoude den meester waarlijk ook te moeijelijk zijn, indien hij uit zijne *"mededeelingen"* alle vragen, die men doen kon, moest beantwoorden, en elken twijfel, die men opperen kon, moest oplossen.

Daarom heeft de leerling den meester maar ééne vraag slechts gedaan, hij had het antwoord zoo gaarne uit den mond des meesters zelven vernomen.

En is die vraag nu door het "eenvoudig antwoord" beantwoord? Geenszins.

De leerling in de oeconomie, of de adspirant oeconoom, behoort ook niet tot die leerlingen, die maar zoo gaaf weg zich eene verklaring, zooals in ZEds. *"mededeelingen"* voorkomt, laat op de mouw spelden, en vooral niet, wanneer het eene verklaring geldt, die lijnregt in strijd is met hetgeen zij verklaren moet.

Niemand zal toch ontkennen, dat de landbouw geen toegepast gedeelte is der natuurkundige wetenschappen.

In de natuurkunde nu wordt door warmtegeleiden verstaan: *de eigenschap der ligchamen, om in eene meerdere of mindere maat warmte door hare stofdeeltjes te verspreiden.*

Deze verklaring van *warmtegeleiden*, die in de natuurkunde waar is, moet ook waar zijn van alle ligchamen, waarmede zich bezig houdt de landbouw, het toegepast gedeelte der natuurkundige wetenschappen.

En al zeggen nu duizende Starren, zelfs iedere Star uit den melkweg met- of in navolging van den oeconoom *Drijber*: *"Met warmteleidend vermogen willen wij die eigenschap van den grond te kennen geven, die met eenen zekeren warmtegraad, het water, alvorens het te verliezen, hetzij langeren hetzij korteren tijd, bij zich kan behouden."* dan zal ieder, en ook de adspirant oeconoom, deze verklaring voor valsch houden, zoolang niet de physische verklaring van *warmtegeleiden*, die men in ieder handboek over de natuurkunde kan vinden, veranderd is.

Of zoude mogelijk ook de difinitie van warmtegeleiden in de laatste weken (sedert 17 Febr.) veranderd zijn??

Het zoude mogelijk kunnen zijn, want de heer *Drijber* schijnt niet alleen een oeconoom, maar ook een *Star*kundige te zijn, die mogelijk uit het flonkeren der Starren de difinities kan maken.

In dit geval, dan zal ieder, en ook de adspirant oeconoom, nog meer tegen den heer *Drijber* opzien, en dan heeft men zeer zeker eerstdaags uit het geflonker van Starren, door middel van den oeconoom *Drijber*, meerdere nog duistere en twijfelachtige verklaringen te wachten, omtrent punten, den landbouw betreffende.

Schoorvoetende zoude men echter vragen kunnen (de adspirant oeconoom waagt het wel niet): Zoude de oeconoom *Drijber* wel zoo zeer in de Starkunde bedreven zijn, dat hij de taal van *"de Star"* goed begrijpt??

ADSPIRANT OECONOOM.

Aan den heer X. te Norg.

Aangezien de winter lang aanhoudt, en ik daardoor mijne gewone bezigheden niet kan voortzetten, besloot ik, om dien anders verloren gaanden tijd in het lezen van landbouwkundige werken door te brengen. Ten einde van mijne studie de beste vruchten te trekken, kwam ik op het denkbeeld, het gelezene op het papier over te brengen en deze stukken aan de Redactie dezer Courant ter plaatsing aan te bieden, om daardoor ook sommige andere landbouw-belanghebbenden, die welligt geene goede werken bezitten, van dienst te kunnen wezen. Op het onverwachts nu word ik aangevallen door een Mijnheer uit Assen en door UE. uit Norg. Daar UE. niet nalaat, in personaliteiten te treden, kan ik niet voorbij, op UE.'s artikel zoo kort mogelijk te repliceeren.

Het woordje "oeconoom" dan beteekent, zooals UE. en teregt aanmerkt, "landhuishoudkundige", dus iemand, die met de landhuishoudkunde, hetzij meer, hetzij minder bekend is. Meent nu UE., dat ik geene de minste kennis van landhuishoudkunde bezit, — dit is UEs. zaak. Evenwel dien ik UE. ter toelichting te zeggen, dat men wel landhuishoudkundige kennis kan verkrijgen, zonder juist op de landhuishoudkundige school bij Haren of elders die bestudeerd te hebben.

De Engelschen (UE. leze de werken, uitgegeven door de Maatschappij ter bevordering van Nijverheid) zijn kundige landbouwers; landbouwers, die, wij zouden bijna kunnen zeggen, alles onderzoeken en uitvinden betrekkelijk den landbouw. Groningen en andere provincien kunnen bij de Engelsche landbouwstreken pas in de schaduw staan. Is UE. geen lid der M. v. N.? Zoo neen, dan recommandeer ik UE. het te worden of derzelver werken te lezen; dan kan UEd. ook, zonder juist in en door Engeland gereisd te hebben, met den met reuzenschreden voorwaarts gaanden Engelschen landbouw bekend worden.

Hoe het in Drenthe over 't algemeen met den landbouw gesteld is, weten wij maar al te wel, zoodat zulks geen verder betoog behoeft. Dé vooruitgang aldaar in dien tak van Nijverheid evenaart gewis die der Engelschen niet.

Of nu een professor dit zegt, of een leerling of een oeconomist, dit is voorzeker om 't even. Of wilt gij, Mijnheer X. of UE. souffleur, liever die waarheid hooren uit den mond eens geleerden als uit die eens anderen?

Waarheid toch is waarheid, en er is daar tusschen geen onderscheid. Jongen *moeten* van ouden, maar ouden *kunnen* van jongen leeren. Wij zullen een gedeelte van het stuk, dat wij thans beantwoorden, overslaan, omdat wij dat te nietig en de plaats, die hetzelve in de Courant moest beslaan, niet waardig achten.

Ten bewijze, dat ook zonder kanalen de grond tot grootere voordeelen kan geschikt gemaakt worden, wijs ik UE. op de uitgestrekte bosschen des heeren *Tonckens* te Westervelde, in uwe gemeente. Waren er meer zulke menschen in Drenthe en wat minder van dezulken; die steeds informeren, zwetsen en per slot van rekening niets doen, men zoude zien, of de Drentsche landbouw ook niet met reuzenschreden zoude voorwaarts gaan.

En nog . . . . zoo er ontwerpen gevormd werden, om kanalen te graven, vond men dan maar geene tegenwerking, die meestijds geschiedt uit eigenbelang en niet uit zucht tot het algemeen welzijn . . . . voorzeker de Drentsche landbouw zoude meer in bloei toenemen. En waar nu zulke tegenwerking heerscht, kan men dan niet met regt zeggen: "de weinige vooruitgangszin" is hetgeen de bloei van Drenthe's landbouw tegenhoudt?

En wanneer er proeven worden genomen, moeten die dan altijd zóó in 't groot gedaan worden, dat alles, zelfs de schatten eens Drentschen landbouwers, er bij in de waagschaal worden gesteld? Zoo UE. dat denkt, mijnheer! dan voorzeker zijt *gij* geen oeconomist, en is het alsdan beter, dat gij u buiten alle landbouwaangelegenheden houdt. Kan men nieuwigheden niet eerst in 't klein beproeven, om naderhand, als men verzekerd is, dat dezelve goede resultaten zullen opleveren, ze in het groot te doen? Doet zulks de Drentsche landbouwer over 't algemeen? Zegt hij niet steeds, hetgeen mij dikwijls is toegevoegd: "'t Zijn allemaal nieuwe proeven, maar 't oude gaat er meê door"? Heeft UE. dit nog nooit van eenen Drentschen landman gehoord, dan waarlijk kent UE. Drenthe's landbouwenden nog niet.

Intusschen betuig ik UE. door dezen mijnen hartelijken dank voor de welgemeende raadgeving. Om UE. te toonen, hoe welkom mij dezelve was, geef ik UE. de hiervolgende uit erkentelijkheid en uit de volheid mijns harten terug: "Laat uwe voor den Drentschen landbouw schadelijke idées varen en handel naar de spreuk: "Onderzoekt alle dingen en behoudt het goede."

Nu nog iets ten slotte:

Zoowel in de provincie Drenthe als Groningen heb ik den landbouw reeds eenigen tijd beoefend en in de laatste doe ik het nog: doch om de bovenvermelde reden ben ik thans te Veenhuizen, naar mijn *jeudig inzigt*, ook nuttig werkzaam en leerende: want "de mensch is nimmer volleerd." Ook onder de leiding mijns ouden heers, die een zoo kundig landbouwkundige is, naar UEd. verzekert, en dus een *goed leermeester*, heb ik den landbouw jaren lang beoefend, en doe dat ook thans nog. De lessen van hem zijn mij steeds welkom, doch als het mij van zooveel nut kan worden als UEd. belooft, gewis, ik zal steeds ijveriger die lessen navolgen, en UEd. zoowel als anderen van de vruchten, die ik daardoor inoogst, mededeelen, door van tijd tot tijd aan de Redactie der Courant landbouwkundige stukken ter plaatsing in te zenden.

Nogmaals neem ik de vrijheid mij "oeconoom" te teekenen. Heeft UEd. er iets op tegen, verander 't dan, naar het UEd. behaagt, hetzij in gedachten, hetzij door woorden tot mij of tot het publiek gerigt; doch voortaan zal ik niet weder op UE's geschrijf repliceren, zoo het personaliteiten betreft en ook dan niet, wanneer het ongeteekend in de Courant wordt geplaatst.

VEENHUIZEN, 26 Februarij 1855.

L. DRIJBER, *oeconoom.*

Het stuk geschreven uit Schoonoord, voorkomende in no. 13 van dit blad, geeft den ondergeteekende aanleiding, de verklaring te doen, dat hij enkel *lezer* is van dit blad, en derhalve geen inzender van stukken. Hij verzoekt den inzender van het gemelde stuk uit Schoonoord in het vervolg zich wat bepaalder in dergelijke stukken uit te drukken; aangezien hij anders ligt gevaar loopt onschuldigen te treffen, dat toch zijne bedoeling wel niet zal zijn.

Sleen. J. H. AKKERMAN,

Correspondentie.

Wegens plaatsgebrek hebben wij eenige stukken en berigten weder niet kunnen opnemen.

ADVERTENTIEN.

GETROUWD:

G. PILGER,
Onderwijzer te Broek in Waterland,
MET
G. J. VAN TAREL.

KOEVORDEN, 23 Feb. 1855.

VERGADERING

der PROVINCIALE COMMISSIE van GENEESKUNDIG ONDERZOEK en TOEVOORZIGT in Drenthe, op Dingsdag den 27 Maart e. k. Zij die dan in eenigen tak der geneeskunde wenschen geexamineerd te worden, moeten zich acht dagen te voren vervoegen onder vrachtvrije brieven bij den President der Commissie, den Heer Dr. P. HOFSTEDE CRULL te Meppel.

ASSEN, 27 Februarij 1855.

D. COHEN.
Secretaris.

Gisteren was alhier het **valsche gerucht** in omloop, dat de **BROEDER** van den ondergeteekende, als naar gewoonte tot uitoefening van zaken afwezig en zich toen te Rolde en elders bevindende, in den avond van den vorigen dag, tengevolge de uitgifte van een valschen wissel op Amsterdam, zou zijn **gearresteerd.**

De ondergeteekende looft eene belooning van **f 50.00** uit aan hem, die **aanwijs** doet van den

LASTERAAR EN EERROOVER,

met dat gevolg, dat hij aan de Justitie kan worden overgeleverd.

ASSEN, 28 Februarij 1855.

W. G. E. BERTRAM.

F. M. H. Cohen,

Tandmeester bij het Instituut van Dootstommen te Groningen, vervaardigt **KUNSTTANDEN en GEBITTEN,** naar de beste fransche uitvinding; is gelogeerd bij den Heer HOFSTE te Assen, op Maandag den 5den Maart aanstaande.

GROOTE HOUTVERKOOPING

IN HET LIEVERSCHE BOSCH, GEMEENTE *RODEN*:

van p. m. **drie honderd stammen EIKEN BOOMEN,** aldaar op WORTEL staande, geschikt voor SCHEEPSBOUWERS, AANNEMERS en HUIS-TIMMERLIEDEN.

Dewelke zal worden gehouden in het *Lieversche Bosch*, op Woensdag den 7 Maart 1855, des voordemiddags tien uur te beginnen.

H. H. VAN LIER.

De Notaris Mr. J. L. TONCKENS te Hoogeveen, zal ten verzoeke van HARM HARMS KOSTER, op **DINGSDAG den 6en Maart 1855,** des avonds 7 uur, ten huize van JOHANNES FERNHOUT, Kastelein te Hoogeveen,

PUBLIEK BIJ PALMSLAG VERKOOPEN:

1o. Een opstrekkend **PLAATSJE**, bestaande uit eene **BEHUIZINGE** en **SCHUUR** en daarbij gelegen **TUIN**, alsmede uitmuntend daarachter gelegen **GROENLAND**, alles staande en gelegen vooraan op de Noordkant van het Noordsche opgaande te Hoogeveen.

2o. Een perceel **BOUWLAND**, achter het voormelde Plaatsje aan de Noordkant der Pesser dijk gelegen.

3o. Een perceel **BOUWLAND**, gelegen op achterom te Hoogeveen.

J. L. TONCKENS.

De Heer D. P. TERPSTRA te *Amsterdam* presenteert

UIT DE HAND TE KOOP

om dadelijk te aanvaarden:

EENE BOERENPLAATS,

BESTAANDE UIT EEN

NIEUW GETIMMERD HUIS,

voorzien van **KELDER, POMPEN** en **SCHUUR,** alles met zeer veel gerijf voor eene **BOERDERIJ,** en ruim 89 Bunders **GROND,** waarvan een gedeelte met WINTER-ROGGE en KLAVER is bezaaid, en verder veel **BOEKWEIT-** en **TURFVEEN;** alles zeer geschikt tot ONTGINNING en in een opstrek bijlangs de Beilervaart nabij de Hoofdvaart en het Oranje.Kanaal te Smilde gelegen.

Die belang mogt stellen, om deze *BOERENPLAATS* te koopen, kan zich vervoegen bij den *Makelaar* van de Heer D. P. TERPSTRA te *Amsterdam* en bij H. VAN VEEN te Hooger-Smilde, die tevens is gemagtigd tot den verkoop in dezen.

SMILDE den 22 Februarij 1855.

H. VAN VEEN.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 18—25 Feb. *Geh.* H. Hempe met G. IJ. J. Doornbosch. — *Bev.* H. van Eck, geb. Kroezen, van z.; L. Mersman, geb. Strijker, van z.; J. Kolthoff, geb. Themans, van d.; A. Huberts, geb. Gort, van z.; A. Prijs, geb. Christ, van z. — *Overl.* J. Joukman, vrl., 5 w.; W. Sempel, ml. ongeh., 26 j.; J. Eshuis, ml., 2 j. en 9 m., E. J. Maat, laatstel. echtg. van E. Smit, 49 j.; P. Gort, ml., 1 j. en 6 m., overl. te Meppel; J. Fidom, ml., 16 j. en 9 m.; G. Veldman, vrl., 2½ j.; T. Mooij, ml., 1 j. en 5 m.

COEVORDEN, 18—25 Feb. *Bev.* F. M. Bakker, geb. Blaauwgeerts, van d. — *Overl.* Jantien Kleefman, 1¼ j.

MEPPEL, 16—23 Feb. *Bev.* A. G. Akkerman, geb. Teters, van z.; F. Arp, geb. Schuurman, van d.; G. Heinsius, geb. van Sleen, van z.; L. Flierman, geb. van Veen, van d. — *Overl.* P. Konstapel, 68 j., weduwnaar van E. Ebeling; L. Benthem, 6 j. en 11 m., vrl.; voorts zijn aangegeven 2 levenlooze kinderen, een van het ml. en een van het vrl. geslacht.

SMILDE, 18—25 Feb. *Geh.* P. Witvoet met A. Nijland; J. Moes met J. Rosies. — *Bev.* F. Harder, geb. Visser, van z.; A. Vennik, geb. Vos, van z. en d., A. Roodhart, geb. Joffers, van z.; G. Jonkman, geb. van Goor, van z.; T. Bruggink, geb. Betten, van d.; T. Kwant, geb. van Ree, van z.; H. Luijmes, geb. Stellingwerf, van d.; A. Mulder, geb. Oosterga, van d. — *Overl.* Andries Horstman, 1 d.; Jantje Moes, 2 j.; Jacob Dassen, 2 j.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 27 Febr. De aanvoer van Granen was heden weder gering. Tarwe niet in omgegaan. — Rogge schaars en hooger verkocht, 66 ℔ f 8.70; 68 ℔ f 9.10. — Boekweit aan benoodigden iets aangenamer, 66 ℔ Veen f 7.35.40. — Gerst prijshoudend, 55 ℔ f 5.80, 57 ℔ f 6.25, echter alleen aan pelderijen te plaatsen. — Dikke Haver niet aan, Voer en Zwarte prijshoudend, 38, 40 ℔ Witte Voer f 3.70.90; 38, 40 ℔ Zwarte f 3.60.80. — Boonen niet aan. — Raapolie f 50.

STEENWIJK, 26 Feb. Rogge f 7,50 a f 8,70. — Boekweit f 0,00 a f 0,00. — Boter per ⅛ ton f 00.00 a f 00,00.

ZWOLLE, 16 Feb. Tarwe f 12,00 a f 13,25. — Rogge f 7,85 a f 9,15. — Boekweit f 7,00 a f 8,00. — Aardappelen f 3,00 a f 0,00. — Boter per ⅛ ton f 22,25 a f 22,75; per ℔ f 1,10 a f 1,15.

OLDEMARKT, 24 Feb. Boter ¼ v. f 48.00.

NOORDWOLDE, 22 Feb. Rogge f 8,10 a f 8,50. — Boter per N. ℔ f 1.00 a f 1.06.

HEERENVEEN, 26 Feb. Rogge f 8,65. Boter per ¼ v. f 49.00

AMSTERDAM, 26 Feb. TARWE prijshoudend, Inlandsche roode bij partij verkocht: 128 ℔ bonte Pools. f 475; 125, 126, 127 ℔ Gron. a/Zaan f 355, 360, 365. — ROGGE bij partij hooger verkocht; 119 ℔ Archangel f 318; 121 ℔ Donau f 314; 120 ℔ Odessa f 312, 119 ℔ nieuwe Groninger aan de Zaan f 290. GARST. 113 ℔ jarige Deensche f 227; 113 ℔ nieuwe dito f 233; 98, 99 ℔ nieuwe Vriesche Winter f 188, 190. — HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD op het Voorjaar £ ½ hooger, op het Najaar onveranderd; op 9 v. Olie in April £ 91½; Sept. en Oct. £ 76. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE niet williger; op 6w. f 55½; Vlieg. 54¼; 1o. Mei f 50¾, ¼, Sept. f 44¾, ½; Oct. en Nov. f 44½; Dec. f 44½, ¼. — LIJNOLIE dadelijk en op het Voorjaar onveranderd, op het Najaar flaauwer; op 6w. f 40½; Vlieg. f 39¼; 1o. Maart f 39¼, 39, April f 39¾; Mei f 40½, ¼; Sept. en Oct. f 40½. HENNEPOLIE op 6w. f 47½; Vliegend f 46. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 82 a 96. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 12½ a 15. — MOUTWIJN f 16 per vat contant geboden, om per spoor te verzenden, en op f 16½ gehouden. — JENEVER 100 % Amst. proef f 20 a 20½ per vat cont.

225STE STAATS-LOTERIJ. VIJFDE KLASSE.

12de Lijst. No. 13852 f 2500. No's. 12610, 14769, en 16724 ieder f 1000. No's. 7048 en 13696 ieder f 400. No's. 187 en 12451 ieder f 200.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 26 *Feb.* 1855.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	60 13/16
" "	3	"	72⅜
" "	4	"	90
Amort. Synd.	3½	"	89½
Handelm.	4½	"	
O. I. Leening	4	"	89⅝
Aand. Holl. Spoorw			
Aand. Rijn Sp.	4½	"	
Haarl. Meer	5	"	
Rusl. Ob. Hope	5	"	101
Dito 1828/29	5	"	100¼
Cert. 1831/33	5	"	
Dito 1840	4	"	
Dito Stieglitz	4	"	73¾
Ins. in Assign.	6	"	
Cert. van dito	6	"	

			GEBLEVEN.
Polen. Oblig.	4	pct.	67
Spanje. Oblig.	1	"	17¾
Obligatien	3	"	
Binnenl.	3	"	30½
Amortisable			
Bewijz. Coup.			4⅝
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	"	
" "	4	"	
" Metal.	5	"	60 13/16
" " N.	5	"	72 1/16
" "	2½	"	30 15/16
Belgie, Cert.	2½	"	
Rothschild	2½	"	48⅞
Portug., Oblig.	3	"	37 13/16
"	4		
Amerika Bank-Act.			

GEDRUKT BIJ GRATAMA, TE ASSEN.